

دستور جلسه

عنوان : بررسی موانع اجرایی صادرات سوخت تقطیری

مرجع طرح موضوع: اتحادیه صادرکنندگان فراورده های نفت، گاز و پتروشیمی

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۳/۰۷/۰۳

تعداد صفحات دستور جلسه: ۲ صفحه

تعداد پیوست ها: ۲ پیوست (رویه اجرایی صادرات سوخت تقطیری و مکاتبه اتحادیه)

شرح موضوع: امروزه صنعت بازیافت یک ضرورت زیست محیطی بوده و روند رو به گسترش و توسعه ای دارد و علاوه بر ارزش اقتصادی، در عرصه های مختلف کالایی از جمله مواد پلاستیکی، کاغذ، فلزات و ... نیز کاربرد دارد. بازیافت روغن کارکرده همزمان با جنگ جهانی دوم و کمبود روغن روان کننده برای اولین بار در آلمان انجام پذیرفت. وجود بیش از ۵۰۰ هزار تن روغن کارکرده در کشور، ضرورت حفاظت محیط زیست، کمبود روغن های روان کننده و صرفه جویی ارزی، لزوم تصفیه و بازیافت روغن های کارکرده را از نظر اقتصادی توجیه می کند.

در نتیجه فرآیند تصفیه روغن های کارکرده، روغن پایه حاصل می شود که پایه و اساس انواع روغن های روان کننده مانند روغن موتور، روغن دنده و ... می باشد. فرآورده جانبی که طی فرآیند تصفیه روغن کارکرده حاصل می شود فرآورده سبکی است که عموماً به عنوان سوخت از آن استفاده و در صنعت تصفیه مجدد (دوم) اصطلاحاً سوخت تقطیری نامیده می شود. از آنجا که مشخصات این سوخت با مشخصات فرآورده های نفتی سوبسیددار بویژه نفت گاز مشابهت بسیاری دارد، صادرات آن همواره با مشکلاتی مواجه بوده است.

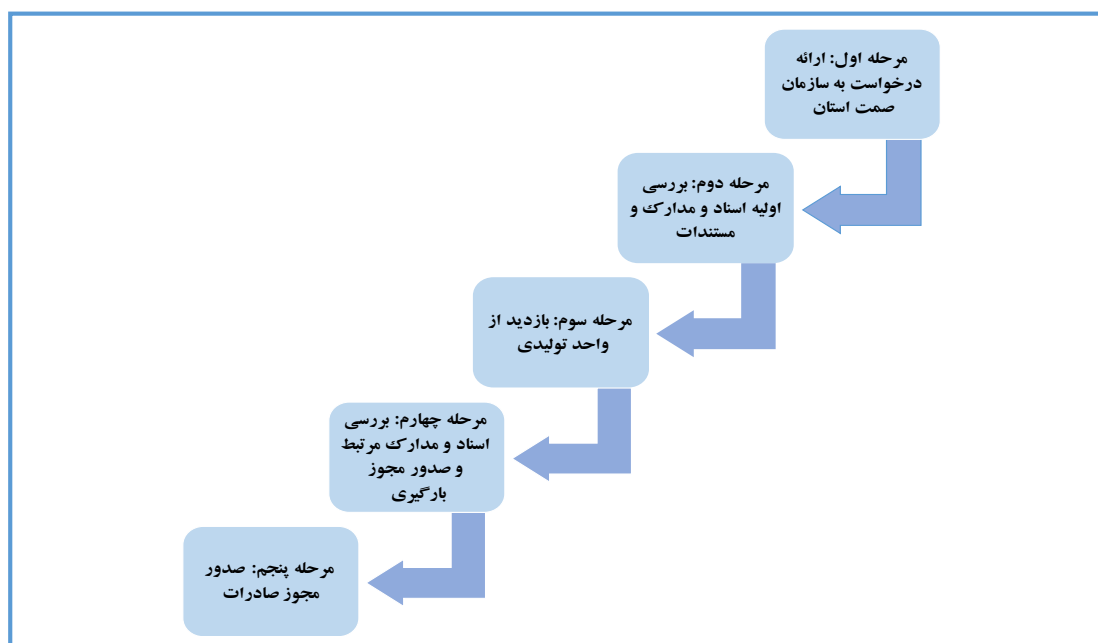
با تصویب و اجرای دستورالعمل پیشگیری و مبارزه با قاچاق و عرضه خارج از شبکه فرآورده های نفتی یارانه ای از سال ۱۳۸۷، شرکت های تولیدی تصفیه دوم برای جابجایی و فروش و صدور محصول روغن سوخت تقطیری با مشکلاتی مواجه شدند. با توجه به مشکلات شرکت های تولیدی در نگهداری و انباشت حجم انبوه این محصول در واحدهای تولیدی که موجب بروز خطرات جانبی دیگری شده است موضوع در دستور کار کارگروه تخصصی مرتبط با فرآورده های نفتی ستاد قرار گرفت و طبق تصمیمات متخذه در جلسه ۱۳/ ۲/ ۹۰ مقرر شد پژوهشگاه سازمان ملی استاندارد با مطالعه موضوع و انجام طرح پژوهشی میزان استحصال «سوخت تقطیری» را بررسی و اعلام نمایند. پیرو آن پروژه تحقیقاتی تعیین درصد علمی میزان تولید روغن سوخت تقطیری از فرآیند پالایش روغن کارکرده را اجرا و میزان محصول (سوخت تقطیری) استحصالی از روغن کارکرده «کارتر خودروها ۲/ ۷ درصد» و «سایر موارد ۱۲ درصد» اعلام شد. از این رو رویه اجرایی صادرات روغن سوخت تقطیری با میزان استحصالی حداکثر ۷ درصد تهیه و در تاریخ ۲۱/ ۶/ ۹۱ ابلاغ شد. نظر به درخواست های مکرر کمیسیون های استانی ستاد، اتحادیه های صنفی و واحدهای تولیدی و همچنین وجود خطرات بالقوه حاصل از انباشت سوخت تقطیری (حاصل از اختلاف تولید و مجوز صادرات)، از جمله مسائل ایمنی، انفجار و ... اصلاح شیوه نامه با استعلام از سازمان ملی استاندارد در دستور کار قرار گرفت. مراتب از سوی سازمان ملی استاندارد در کارگروه های استانداردسازی و تعیین ماهیت فرآورده های نفتی صادراتی بررسی و نتیجه را طی نامه شماره ۷۱۸۹ مورخ ۹/ ۲/ ۹۴ مبنی بر حفظ میزان درصد سوخت تقطیری ناشی از تصفیه روغن کارکرده کارتر خودروها و ورودی واحدهای تولیدی به ترتیب ۷/۲ و ۱۲ درصد اعلام و بر بقاء نتایج تحقیق قبلی تأکید کرد.

در سال ۱۴۰۰ و پس از آن که ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز متوجه شد که از طریق صادرات سوخت تقطیری که از بازیافت روغن کارکرده به دست می آید، مقداری فرآورده یارانه ای یعنی نفت سفید یا عمدتاً گازوئیل به صورت مخلوط با این سوخت از کشور خارج می شود، به این مسئله ورود کرد. روغن های کارکرده یا سوخت تقطیری با نرخ آزاد هستند، اما فرآورده های یارانه ای از این طریق قاچاق می شوند، به طور مثال قیمت گازوئیل در

کشورهای همسایه پاکستان، چند برابر قیمت آن در ایران است و این اختلاف قیمت، قاچاق سوخت را جذاب کرده؛ عمده قاچاق سوخت از کشور مربوط به گازوئیل است. لذا رویه را اصلاح نمودند و به همین دلیل، اعلام کردند که میزان ۷,۲ درصد از بازیافت روغن کارکرده مختص سوخت تقطیری است و صادرکنندگان بیشتر از این را نمی‌توانند صادر کنند.

در گذشته، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز مسئول صدور مجوز صادرات آن بوده که با ابلاغ رویه اجرایی جدید صادرات سوخت تقطیری در تاریخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۳ در ۲۵ ماده، وظایف و مسئولیت‌های اجرایی به وزارت صمت ارجاع شد که شامل مراحل ذیل و شرح تفصیلی دستورالعمل (پیوست شماره ۱) است:

این رویه اجرایی جدید به منظور پیشگیری از قاچاق فرآورده‌های نفتی یارانه‌ای، حفاظت از محیط زیست، توسعه اشتغال، توسعه صادرات، حمایت از تولیدکنندگان داخلی و اعمال نظارت بر روند فعالیت شرکت‌های تولیدی تنظیم شد اما با سپرده شدن مسئولیت آن به وزارت صنعت، معدن و تجارت، مجوز صادرات آن ابلاغ نشده است و واحدهای تصفیه دوم روغن کشور را با بحران انبارش مواجه کرده که نکته مهم خطر جدی در فصول گرما است که احتمال بروز آتش سوزی آن وجود دارد.

به گفته فعالان اقتصادی از دیدگاه منافع ملی باید توجه داشت که روغن سوخت تقطیری یکی از محصولات جانبی در مسیر تصفیه روغن موتور است که می‌توان با نصب تجهیزات مختصر این محصول را به یک سوخت مناسب تبدیل و با صادرات آن درآمد ارزی کسب نمود و به هر حال واقعیتهای انکارناپذیر است و اگر عده‌ای به وسیله آن گازوئیل قاچاق می‌کنند نباید شرکت‌های درستکار و تولید کننده را از صادرات روغن سوخت تقطیری محروم ساخت.

لذا اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی از دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی درخواست نموده است تا رفع موانع اجرایی برای فراهم شدن امکان صادرات سوخت تقطیری برای تولیدکنندگان در گمرکات در دستور کار بررسی شورا قرار گیرد.